

Projektplan

Biotopskydd

Projektidé

Flera länsstyrelser uttryckte i Miljösamverkan Sveriges förfrågan om projektidéer för 2008 års arbete önskan om att man, på något sätt, hanterat biotopskyddsfrågorna. Projektet föreslogs utarbeta handledning för tillsyn av biotopskyddet, eller ta fram underlag för en informations- och tillsynskampanj om biotopskyddet och dess syften. Detta verkar extra lämpligt i samband med införandet av ev. nya vattenanknutna biotopskyddsobjekt. Förteckning eller länkar till vägledande domar inom ämnesområdet, motsvarande bilaga 10 i "Vägledning för hantering av markavvattning" skulle kunna tas fram- Projektet skulle kunna avslutas med en handläggartäff.

Uppdragsgivare

Länsrådsgrupp 6 har gett i uppdrag åt miljövårdsdirektörernas tillsynsgrupp att driva projektet Miljösamverkan Sverige och, att inom ramen för det arbete, arbeta fram olika handläggartöd.

Intressenter

Många intressenter finns för projektets frågeställning och projektgruppen identifierade följande (observera att intressenter kan saknas):

Interna på Länsstyrelsen;

- Naturvård/naturskydds-enhet
- Miljöskydds-enhet
- Vatten-enhet/Vattenverksamheter
- Lantbruks-enhet
- Plan- och trafik-enhet
- Kulturmiljö-enhet
- Rätts-enhet
- Miljöprövningsdelegationen
- Näringslivs-enhet/Regionförbund
- Veterinär-enhet
- Informationsansvariga

Externa;

- Banverket
- Vägverket
- Lantmäteriet
- LRF
- Hushållningssällskapet
- Skogsstyrelsen
- Naturvårdsverket

- Jordbruksverket
- EON
- Vattenfall
- Fortum
- Svenska kraftnät

Bakgrund- och problemsituation

Projektgruppen beskriver problemsituationen som bestående av flera delar. På många länsstyrelser upplevs det som att man inte hittat rutinen eller svaren på avvägningar som måste göras i biotopskyddsärenden. Dessa måste sökas på nytt i varje nytt ärende. Man upplever även på några länsstyrelser att antalet ärenden för respektive biotop är ganska få, vilket leder till nystart med svåra beslut, varje gång ett ärende kommer in. Frågan lämnas obesvarad huruvida ett lågt antal ärenden som kommer in för prövning innebär att dispenspliktiga åtgärder utförs utan länsstyrelsens kännedom.

Projektgruppen identifierade fyra problemområden inom biotopskyddsfrågan. Det första är en otydlig och ospecifik **lagstiftning** med dåliga och icke uppdaterade allmänna råd samt svag tillsynsvägledning.

Denna otydlighet leder till **stora tolkningsutrymmen**, då frågetecknen blir allt för många i varje ärende. När gäller biotopskyddet? Var går gränsen? Vilka åtgärder kräver dispens? Vilka är egentliga giltiga särskilda skäl? Vad gäller vid detaljplanering? Definitionerna är många som ska göras; vad innebär ”i omedelbar anslutning till”, att ”omges av åkermark”, vad är ett odlingsröse, hur definieras ängar och betesmark i skogsmark, hur bred är biotopskyddets skyddszon? Hur använder man sig av kompensationsåtgärder och ska avgift tas ut i alla lägen?

Det tredje problemområdet gäller upplevelsen av **kunskapsbrist** som bland annat beror på dålig återkoppling från domstolar. Att få veta utgången av de ärenden som lämnas till polis och åklagare, eller där länsstyrelsens beslut överprövas, är viktig feedback för handläggaren och ett svar på om länsstyrelsens förda resonemang i det aktuella ärendet hållit. Den interna kunskapen är dålig, både inom prövningen och tillsynen men framför allt vid andra enheter och externa myndigheter som tar beslut vilka påverkar biotopskyddade områden. Bakgrundsmaterial tillbaka i tiden och metoder för att lätt identifiera tillsynsobjekt, så som genom användandet av flygbilder, saknas.

Det fjärde problemet blir för projektgruppen att **prövningens avgränsningar** (vad ska prövas och när gäller lagstiftningen) **måste klargöras innan god tillsyn alls kan bedrivas**. Projektgruppen menar att man inte kan bedriva offensiv tillsyn innan grundfrågorna och definitionerna vid prövning är lösta. Det blir därför nödvändigt för projektet att gripa sig an biotopskyddets prövning för att kunna lämna förutsättningar för operativ tillsyn.

Syfte

Projekts syfte är att ta ställning i avvägningar vad gäller prövnings- och tillsynsfrågor som handlar om det generella biotopskyddet. Materialet ska göras tillgängligt och ge möjlighet till ökad kunskapen på, och bättre samsynen mellan, länsstyrelserna.

Som följd effekt om detta lyckas kan ökad rättssäkerheten komma tillstånd samt länsstyrelsernas roll som kunskapsförmedlare stärkas. Ytterligare en bieffekt torde bli ökad kunskap hos andra externa intressenter om biotopskyddet.

Mål

Projektgruppen tar fram policys för de sju olika skyddade biotoperna. Policyn består av fyra delar:

1. Beskrivning och avgränsningar för resp. biotop (rent fakta/bakgrundsmaterial)
2. Tolkningsfrågor i lagstiftning och AR (här samlas knäckfrågor)
3. Studie av domar, förarbeten, syfte (sammanställning som grund för slutsatser)
4. Klargöranden i slutsatser och ställningstagande med förslag till förbättringar/förändringar (här sammanfattas projektgruppens idéer och egna tank)

Projektgruppen påpekar att det är oerhört viktigt är att framtagna policys är konkreta och användarvänliga, gruppen vill sätta ner foten i avvägningssfrågor och ta ställning i definitioner.

Vidare tar projektgruppen fram en webbplats (biotopskyddsida på miljöportalen) samt webbtexter (info om vad som planeras och vad som gjorts). Dessa webbtexter kan ses som två lägesrapporter. En görs alldeles i början av projektet för att få upp intresset runt arbetet och en text skrivs mot slutet för att ge återkoppling på första texten och berätta om vad resultatet blivit. Projektgruppen ser även att i stort sett allt material för en informationsbroschyr finns, men behöver uppdateras något. Gruppen vill därför även ta på sig denna uppgift med stöd av informatör, förslaget vid Länsstyrelsen i Västra Götaland.

I sista hand ordnar gruppen ett seminarium och tar fram ett pressmeddelande i samband med det. Gruppen anser inte att ett seminarium passar att hållas förrän fram emot nästa vår/sommar, eftersom det redan ligger en naturvårdshandläggarträff i oktober samt att det inte finns något i fält att se under vintermånaderna. Det är även lättare att få plats i massmedia under sommarperioden, för att kunna sprida information om projektets resultat.

Projektgruppen gör därför förfrågan till styrgruppen om att under halva 2009 ta tid till att arrangera ett seminarium samt arbeta mer strukturerat mot massmedia. Beviljas detta och projekttiden utökas till juni 2009 ser projektgruppen möjlighet att på ett bra sätt genomföra alla de mål man ser behöver genomföras. Om projekttiden kvarstår till året ut prioriteras i första hand policy, webbplats, webbtexter och broschyr. Seminarium och pressmeddelande prioriteras då bort.

Metod inkl utvärdering och överlämnande

Arbetet mot uppsatta mål kommer alltså att handla om en del litteraturstudier av domar och beslut, förarbeten och syften med regelverket. Förfrågningar kommer att göras till handläggare på länsstyrelserna genom e-post listor som idag finns i bruk, så som naturvardstillsyn@lst.se. Gruppen kommer även att vid ett längre arbetsmöte i september diskutera fram de slutsatser man presenterar i det färdiga materialet.

Ingen regelrätt utvärdering av själva arbetet och dess påverkan på omvärlden kommer att göras. Projektledaren vill dock genom en kort intervju eller enkät utvärdera hur projektgruppen upplevt arbetet i projektet. Detta sker i slutet av projektperioden och presenteras för projektgrupp och styrgrupp, efter genomförandet.

Om utökad projektid beviljas anordnas seminarium som på liknande vis gjorts i tidigare projekt. Målgruppen för denna är handläggare på länsstyrelserna. Ett överlämnande av projektets material till användarna görs naturligt på en sådan träff. Blir den inte av får

materialet expedieras genom e-post listor samt genom utläggande på webbarbetsplats samt MSS externa hemsida.

Organisation

Projektgruppen består av:

Inga-Lill Nyberg	Länsstyrelsen i Västmanland
Erik Brimse	Länsstyrelsen i Kronoberg
Karl Edlund	Länsstyrelsen i Västra Götaland
Monika Nordvall	Länsstyrelsen i Skåne
Hannah Persson	Länsstyrelsen i Dalarna
Anna Pettersson	Länsstyrelsen i Uppsala
Anna Lind	Naturvårdsverket
Elin Fornbacke	Miljösamverkan Sverige

Projektgruppen menar vidare att referensgruppen bör bestå av representanter från Naturvårdsverket, LRF, RAÄ, miljövarddirektör samt chef för landsbygdsenhet på Länsstyrelse, Vägverket, Jordbruksverket, Universitet, förslagsvis Lunds Universitet samt Artdatabanken.

Planering av resurser

Under våren 2008 kommer respektive projektgruppsmedlem att samla på sig material och kunskap samt börja författa på policy för ett av de sju biotopobjekten. (Karl blir huvudansvarig för två objekt)

Det finns många i gruppen med stor erfarenhet och samtliga har redan försökt att börja reda i frågan på sina respektive länsstyrelser. De har därmed redan kommit en bit i funderandet runt biotopskyddsfrågan.

Material som redan finns framtaget sammanställs på arbetsplatsen. Ansökningsblanketter finns på flera länsstyrelser samt en informationsbroschyr från Örebro, vilken kan uppdateras. Uppskattad tidsåtgång för informatör att ta fram ett 2-sidigt informationsblad till lantbrukare om biotopskydd har angetts av Länsstyrelsen i västra Götaland till;

textanpassning: 8 timmar

layout och tryckerikontakt: 8 timmar

Tidsåtgången är ungefärlig. Den beror på materialet vi får av er, hur "färdigt" det är. Arbetet blir utsträckt över längre tid, dvs det brukar ta några veckor att bolla korrektur och det tar några veckor med tryckeriet.

Efter sommaresemestern intensifieras arbetet med att gruppen träffas för ett tvådagars arbetsmöte och då diskuterar fram de ståndpunkter och beslut i avvägningsfrågorna som man uttryckt sig vilja ta inom projektet. Representanter från gruppen medverkar vid naturvårdshandläggartäff den 1-2 oktober och avrapporterar där arbetet.

Arbetet avslutas under december och utvärderas av projektledaren eller om fortsättning beviljas påbörjar gruppen arbetet med planering och genomförandet av handläggartäff fram emot våren 2009.

Naturvårdsverket har avsatt pengar till projektet och det kan därmed finnas möjligheter till att ta in sakkunskap i arbetet med uppdatering av broschyr och tryckning av sådan.

Kommunikation/information

Projektet kommer att kommuniceras genom webbtexter på flera olika hemsidor, samt genom det planerade pressmeddelandet. Vid handläggarringen i oktober kommer framtaget material, så långt, att presenteras.

Kunskapsmaterialet som tas fram kommer att spridas genom informationsbroschyren samt handläggarring och pressmeddelande i samband med det.

Möjlighet till informationsutbytet handläggare emellan förlängs efter projektidens utgång genom att en webbsida tas fram. Liknande den som gjorts för FMH och som planeras för vattenverksamheter. Detta öppnar dörren för en bredare och enklare kontakt mellan länsstyrelserna i biotopskyddsfrågan i framtiden. Webbsidan promotas på handläggarringen i oktober 2008.

Genomförande i tidsplan

En aktivitetsplan med delegering samt slutdatum har tagits fram på projektarbetsplatsen.

Projektplanen har granskad av Karl Edlund, Anna Pettersson, Hannah Persson samt Erik Brimse.

Projektplanen antogs av styrgruppen i möte den 19 mars 2008, med uppdrag att samordna arbetet med Naturvårdsverket. Detta ledde till att Anna Lind, i april anslöt till projektgruppen.